

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ТЕЛӘЧЕ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОН СОВЕТЫ
(IV чакырылыш)**

унөченче утырыш

КАРАРЫ

7 начеб октября 2021 ел

№ 76

Теләче ав.

Теләче муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләре чикләрендә
муниципаль жир контроле турында Нигезләмәне раслау хакында

Татарстан Республикасы Икътисад министрлыгының 2021 елның 30
июнендейгэ 01-51/4532 номерлы хатын карап, Россия Федерациисе Жир
кодексы, «Россия Федерацииндә жирле үзидарә оештыруның гомуми
принциплары турында» 2003 елның 06 октябрендейгэ 131-ФЗ номерлы
Федераль закон нигезендә. «Россия Федерацииндә дәүләт контроле
(кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендейгэ
248-ФЗ номерлы Федераль законны гамәлгә ашыру максатларында, Теләче
муниципаль районы Советы

карап итте:

1. Күшымта итеп бирелә торган Теләче муниципаль районы составына
керүче авыл жирлекләре чикләрендә муниципаль жир контроле турында
Нигезләмәне расларга.
2. Каарның үтәлешен контролдә тотуны Теләче муниципаль район
Советының законлылық, хокук тәртибен тәэммин иту һәм депутат этикасы
буенча комитетына йөкләргә.
3. Өлеге карап гамәлдәге законнар нигезендә үз көченә керә.

Теләче муниципаль
районы башлыгы

Н.Н. Хажипов

Теләче муниципаль район Советының
2021 нче елның 7 нче октяреннән 76
нчы номерлы каары белән
РАСЛАНГАН

**Теләче муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләре
чикләрендә муниципаль жир контроле турында НИГЕЗЛӘМӘ**

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Өлеге Нигезләмә Теләче муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләре чикләрендә муниципаль жир контролен оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели (алга таба – муниципаль контроль).

1.2. Муниципаль контроль предметы булып тора:

юридик затларның, шәхси эшмәкәрләрнен, гражданнарның (алга таба – контрольдә тотылучы затларның) жир мөнәсәбәтләре объектларына карата мәжбүри жир законнары таләпләрен үтәүләре, аларны бозган өчен законнарда административ җаваплылык каралган (алга таба – мәжбүри таләпләр);

тикшерү чаралары нәтижәләре буенча кабул ителә торган каарларның үтәлеше.

1.3. Муниципаль контроль объектлары (алга таба – контроль объекты) булып тора:

жирдән файдалану өлкәсендә контрольдә тотучы затларның эшчәнлеге, гамәлләре (гамәл кылмавы), алар кысаларында мәжбүри таләпләр үтәлергә тиеш, шул исәптән эшчәнлекне гамәлгә ашыручы контрольдә тотучы затларга карата куела торган таләпләр, гамәлләр (гамәл кылмавы);

контрольдә тотылучы затларның, шул исәптән мәжбүри таләпләр куела торган эш һәм хезмәт күрсәтүләренең эшчәнлеге нәтижәләре;

Теләче муниципаль районы составына керүче авыл жирлекләре чикләрендә урнашкан жир мөнәсәбәтләре объектлары.

1.4. Контроль объектларын исәпкә алу түбәндәгеләрне булдыру юлы белән башкарыла:

контроль чараларның бердәм реестры;

судка кадәр шикаять бирүнең мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасының ярдәмче системасы);

дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларын ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән гамәлгә ашыру.

Контроль орган тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә (алга таба - 248-ФЗ номерлы Федераль закон) контроль объектларын мәгълүмати системадан файдаланып исәпкә алу алып барыла.

1.5. Муниципаль контроль «Теләче муниципаль районның Мөлкәт һәм жир мәнәсәбәтләре Палатасы» муниципаль казна учреждениесе (алга таба – контроль орган) тарафыннан башкарыла.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру «Теләче муниципаль районның Мөлкәт һәм жир мәнәсәбәтләре Палатасы» муниципаль казна учреждениесенә йөкләнә.

1.6. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру эшчәнлеге белән Теләче муниципаль районы башлыгы житәкчелек итә.

1.7. Контроль орган исеменнән муниципаль контрольне түбәндәгә вазыйфаи затлар башкарырга хокуклы:

1) Контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары);

2) Әлеге Нигезләмә, вазыйфаи регламенты яисә вазыйфаи инструкциясе нигезендә вазыйфаи бурычларына муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәрү (алга таба - инспектор) керә торган контроль органның вазыйфаи заты.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле контроль органының вазыйфаи затлары исемлеге әлеге Нигезләмәнен 1 номерлы күшымтасында билгеләнгән.

Контроль чараны уздыру турында карап кабул итүгә вәкаләтле контроль органының вазыйфаи затлары булып Контроль органы житәкчесе, житәкчесе урынбасары (алга таба - Контроль органының вәкаләтле вазыйфаи затлары) тора.

1.8. Инспекторның хокуклары һәм бурычлары.

1.8.1. Инспектор бурычлы:

1) Россия Федерациясе законнарын, контрольдә тотучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

2) мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм кисәтү буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулысынча гамәлгә ашырырга, күрсәтмәне мәжбүри башкару турындагы таләп белән судка мөрәҗәгать итү турында тәкъдимнәр әзерләгәнчегә кадәр, контроль орган карарларын үтәүне тәэмин итү чараларын күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

3) контроль чаралар үткәрергә һәм закон нигезендә һәм аларның билгеләнеше нигезендә бары тик хезмәт вазыйфаларын башкарганда һәм тиешле мәгълүмат булган очракта гына, контроль чараларның бердәм реестрында контроль чаралар үткәрергә, ә контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек иткән очракта, мондый чараларны үткәрергә һәм хезмәт таныклыгын, федераль законнарда каралган башка документларны күрсәткәндә генә мондый гамәлләрне кылышырга;

4) контроль чаралар үткәргәндә дин тотучыларга, башка дини йолаларга һәм тантаналарга карата ихтирамсызлык күренешен, аларны уздыруга комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке билгеләнешләрен бозмаска;

5) контрольлек итэ торган затлар, аларның вәкилләре бууга комачауламаска, э контролльлек итэ торган затларның, аларның вәкилләренең Россия Федерациясе Президенты каршындагы Эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкилнең яисә аның Татарстан Республикасында эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкиленең контроль чаралар уздырганда булуы белән килешеп (контроль органнарын контролльдә тотыла торган затлар белән үзара хезмәттәшлеге таләп ителмәгән контроль чаралардан тыш) hәм 248-ФЗ номерлы Федераль законда hәм әлеге Нигезләмәнең 3.3 пунктында каралгай очракларда консультацияләүне гамәлгә ашырырга;

6) контролльлек итүче затларга, аларның контроль чараларын уздырганда катнашучы вәкилләренә, муниципаль контроль предметына караган мәгълүмат hәм документлар, шул исәптән, әгәр мондый килешү № 248-ФЗ Федераль законда каралган булса, прокуратура органнары тарафыннан контроль чараны үткәруне килештерү турында белешмәләр бирергә;

7) контролльдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен тикшерү чаралары hәм контроль чаралар предметына караган контроль гамәлләр нәтижәләре белән таныштыру;

8) контролльдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында алынган hәм контроль чарасы предметына караган мәгълүмат hәм (яки) документлар белән таныштыру;

9) ачыкланган бозулар фактлары буенча күрелә торган чараларны билгеләгәндә ачыкланган бозулар авырлыгы, аларның закон белән саклана торган кыйммәтләр өчен потенциаль куркынычларының туры килүен исәпкә алырга, шулай ук контролльдә тотылучы затларның хокукларын hәм законлы мәнфәгатьләрен, аларның мөлкәтенә хокуксыз зиянны (зыянны) нигезсез чикләүне булдырмаска;

10) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять белдергәндә үз гамәлләренең нигезле булуын расларга;

11) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән контроль чаралар үткәру hәм контроль гамәлләр кылу срокларын үтәргә;

12) контролльдә тотылучы затлардан Россия Федерациясе законнарында каралмаган яисә дәүләт органнары hәм жирле үзидарә органнары карамагында булган документлар hәм башка белешмәләр таләп итмәскә.

1.8.2. Тикшерү чарасын үткәргән вакытта Инспектор үз вәкаләтләре чикләрендә hәм үткәрелә торган контроль гамәлләр күләмендә хокуклы:

1) хезмәт таныклыгын күрсәткәндә hәм контроль чара үткәру турында контроль органы каары белән билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә, федераль законнарда башкача каралмаган булса, житештерү объектларында булу (карау) тоткарлыксыз;

2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция яки закон тарафыннан саклана торган башка серләрне үз эченә алган документлар белән танышу;

3) контролльдә тотылучы затлардан, шул исәптән контролльдә тотыла торган оешмаларның житәкчеләреннән hәм башка хезмәткәрләреннән

контроль чараптар үткәргендә ачықланган мәжбүри таләплөрне бозу фактлары буенча язмача аңлатмалар бирүне, шулай ук документларны күчерүне, фото - һәм видеога төшерүне таләп итәргә;

4) тикшерү чарасы предметына һәм күләменә караган өлешендә техник документлар, электрон мәгълүматлар базалары, контролъдә тотылучы затларның мәгълүмат системалары белән танышу;

5) контролъдә тотучы зат тарафыннан контроль чараптар үткәргендә соралған документларны һәм материалларны тапшырмау яки вакытында тапшырмау, вазыйфаи затларны һәм (яки) контролъдә тотучы зат хезмәткәрләрен сораштыру үткәрү мөмкинлеге булмау, бинага керү мөмкинлеген чикләү, контроль чараны гамәлгә ашыру буенча башка чараптарга комачаулау фактлары буенча актлар төзергә;

6) контролълек итүче затларга мәжбүри таләплөрне бозуларны булдырмау һәм куркынычсызылыкны тәэмин итү буенча күрсәтмәләр бирергә, контролълек итүче затлар тарафыннан ачықланган мәжбүри таләплөрне бозуларны бетерү турында һәм бозылган нигезләмәне торғызу турында караплар кабул итәргә;

7) «Полиция турында» 2011 елның 07 февралендәге 3-ФЗ номерлы Федеरаль закон нигезендә инспекторга каршы тору яисә куркыныч янаган очракларда полиция органнарына ярдәм сорап мөрәжәгать итәргә;

1.9. Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга бәйле мөнәсәбәтләргә 248-ФЗ номерлы федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.10. Контроль органның вазыйфаи затлары һәм башка вәкаләтле затлар тарафыннан башкарыла торган гамәлләр һәм кабул ителә торган караплар турында контролълек (күзәтчелек) чарапарның бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм караплар турында белешмәләр урнаштыру, шулай ук аларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен файдаланыла торган мәгълүмат системаларның мәгълүмати-технологик хезмәттәшлеген тәэмин итә торган инфраструктура аша, шул исәптән «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федеरаль дәүләт мәгълүмат системасы (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) аша һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша контролъдә тотылучы затларга житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

2. Зыян (зарар) китеүнен ҳәтәрлек категориясе

2.1. Муниципаль контроль профилактик чараптар һәм контроль чараптар сайлауны билгеләүче зыян (зарар) китеү куркынычы белән идарә итү, аларны карат тоту (шул исәптән тикшерелә торган мәжбүри таләплөр күләме), интенсивлык һәм нәтижәләр ясау белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта дайими нигездә контроль орган тарафыннан зыян (зарар) китеү куркынычлары белән бәяләү һәм идарә итү өчен кулланыла торган белешмәләрне (жыю, эшкәртү, анализлау һәм исәпкә алу) мониторингы үткәрелә.

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зарар) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян (зарар) китерүнен (алга таба – куркыныч категориясенә) түбәндәгө хәтәрлек категорияләренең берсенә кертелергә мөмкин:

- урта куркыныч;
- уртача куркынычын;
- түбән куркыныч.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру қысаларында контроль объектларын куркыныч категорияләренә керту критерийлары әлеге Нигезләмәнен 2 номерлы кушымтасы белән билгеләнгән.

2.4. Контроль объектын риск категориясенең берсенә керту аның характеристикаларын расланган риск критерийлары белән чагыштыру нигезендә ел саен контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторы үзе мәжбүри таләпләрне бозу булып тормаган контроль объекты параметрларыннан туры килү яисә читләшу булып тора, ләкин югары дәрәҗәдә ихтиималлык белән законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы барлыгын күрсәтә.

2.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру қысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркыныч индикаторлары исемлеге әлеге Нигезләмәнен 3 номерлы кушымтасында билгеләнгән.

2.6. Контроль объекты билгеле бер куркыныч категориясенә кертелмәгән очракта, ул түбән куркыныч категориясенә кертелгән дип санала.

2.7. Контроль орган контроль объектының куркынычның бүтән категориясе критерийларына туры килүе турында мәгълүмат кергән көннән биш эш көне эчендә яки куркыныч критерийларын үзгәртү турында контроль объектының куркыныч категориясен үзгәртү турында карап кабул итә.

2.8. Контроль орган куркынычның бер категориясенә кертелгән жир кишәрлекләре исемлеген алыш бара (алга таба – жир кишәрлекләре исемлеге).

Жир кишәрлекләре исемлекләрендә түбәндәгө мәгълүматлар бар:

- а) жир кишәрлекенең кадастр номеры яки ул булмаганда жир кишәрлекенең урнашу урыны адресы;
- б) жир кишәрлекеге кертелгән куркыныч категориясе;
- в) жир кишәрлекен куркыныч категориясенә керту турында карап реквизитлары.

2.9. Куркыныч категорияләре күрсәтелгән жир кишәрлекләре исемлеге контроль органның рәсми сайтында урнаштырыла.

3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда үткәрелә торган профилактик чаralар төрләре

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контроль орган түбәндәгө профилактик чаralар үткәрә:

- 1) мәгълүмат биry;
- 2) кисәтүне игълан итү;

3) консультация бирү.

3.1. Мәжбүри таләплөрне үтәу мәсьәләләре буенча контролъдә тотылучы һәм башка кызыксынган затларга мәгълүмат бирү

3.1.1. Контроль орган «Интернет» чөлтәрендәге рәсми сайтында (алга таба – рәсми сайт), массакүләм мәгълүмат чарапарында, контролъдә тотучы затларның шәхси кабинетлары аша (алар булғанда) һәм башка рәвешләрдә мәжбүри таләплөрне үтәу мәсьәләләре буенча контролъдә тотучы һәм башка кызыксынган затларга мәгълүмат житкерүне гамәлгә ашыра.

3.1.2. Контроль орган «Интернет» чөлтәрендәге үзенең рәсми сайтында 248-ФЗ номерлы Федераль законның 46 статьясындагы З өлешендә билгеләнгән мәгълүматларны урнаштырырга һәм актуаль хәлдә тотарга тиеш.

3.2. Мәжбүри таләплөрне бозуга юл куймау турында кисәтү

3.2.1. Контроль орган мәжбүри таләплөрне бозуга юл куймау турында кисәтүне (алга таба - кисәтү) игълан итә, әгәр мәжбүри таләплөрне бозуның әзерләнә торган очраклары яисә мәжбүри таләплөрне бозуның билгеләре турында белешмәләр булса һәм (яисә) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китергән йә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычы тудырган, һәм мәжбүри таләплөрне үтәүне тәэмин итү чараларын күрергә тәкъдим итә.

3.2.2. Кисәтү Россия Икътисади үсеш министрлыгының «Контроль (кузәтчелек) органы тарафыннан файдаланыла торган документларның типлаштырылган формалары турында» 2021 елның 31 мартандагы 151 номерлы боерыгы белән расланган рәвештә төзелә.

3.2.3. Контрольлек итүче зат кисәтү алган көннән соң ун эш көне эчендә кисәтүгә карата Контроль органга карата каршылык бирергә хокуклы.

3.2.4. Каршылыкта булырга тиеш:

1) каршы килә торган тикшерү органы атамасы;

2) индивидуаль эшкуар яисә граждан булган юридик затның исеме, фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңғысы), шулай ук контактлы телефон номеры (номеры), электрон почта адресы (адресы) һәм контролъдә тотыла торган затка жавап жибәрелегә тиешле почта адресы;

3) кисәтү датасы һәм номеры;

4) контролъдә тотылучы затның игълан ителгән кисәтүләр белән килешмәүгә нигезенләнгән дәлилләре;

5) контролъдә тотыла торган зат тарафыннан кисәтү алу датасы;

6) шәхси имза һәм дата.

3.2.5. Үз дәлилләрен расларга кирәк булган очракта, контролъдә тотылучы зат тиешле документларны яисә аларның таныкланган күчермәләрен каршы килүгә терки.

3.2.6. Контроль орган аны алганнын соң унбиш эш көне эчендә кисәтүгә карата каршылыкны карый.

3.2.7. Каршылыкны карау нәтижәләре буенча контроль орган түбәндәгө каарларның берсен кабул итә:

- 1) кисәтү формасындағы каршылыкны канәгатьләндерә;
- 2) баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, каршылыкны канәгатьләндерүдән баш тарта.

3.2.8. Контроль орган кисәтүгә карата ризасызлык белдерелгән көннән соң биш эш көненнән дә соңға калмыйча каршы килү нәтижәләре турында контрольдә тотыла торган затка хәбәр итә.

3.2.9. Шул ук нигезләр буенча каршылыкның кабат жибәрү рөхсәт ителми.

3.2.10. Контроль орган мәжбүри таләпләрне бозуга юл куелмау турында игълан ителгән кисәтүләрне исәпкә ала һәм башка профилактик чараптар һәм контроль чараптар үткәрү өчен тиешле мәгълүматларны куллана.

3.3. Консультация

3.3.1. Контрольдә тотучы затларга һәм аларның вәкилләренә консультация бирү муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру белән бәйле мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) контроль чараптар үткәрү тәртибе;
- 2) контроль чараптар үткәрү вакыты;
- 3) контроль чараптар нәтижәләре буенча каарлар кабул итү тәртибе;
- 4) Контроль органы каарларына шикаять бирү тәртибе.

3.3.2. Инспекторлар контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләр бирә:

1) телефон буенча телдән ацлатмалар рәвешендә, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чара, контроль чара уздыру барышында;

2) рәсми сайтта бертиплы мөрәҗәгатьләр буенча язма ацлатма урнаштыру юлы белән (10нан артык бертиплы мөрәҗәгатьләрне) контрольдә тотучы затларны һәм аларның вәкилләрен, кул куелган, вәкаләтле Контроль органның вазыйфаи заты тарафыннан.

3.3.3. Инспекторлар тарафыннан һәр мөрәҗәгать итүченең шәхси кабул итүндә шәхси консультацияләр 10 минуттан артмаска тиеш.

Телефон аша сөйләшу вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.3.4. Контроль орган контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.3.5. Контрольдә тотылучы затларга һәм аларның вәкилләренә язмача консультация бирү түбәндәгө мәсьәләләр буенча башкарыла:

- 1) тикшерү органы каарларына шикаять бирү тәртибе.

3.3.6. Контрольдә тотылучы зат «Россия Федерациясе гражданнарының мөрәҗәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 02 маендағы 59-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән срокларда язма жавап бирү турында сорату жибәрергә хокуклы.

3.3.7. Контроль орган үткәрелгән консультацияләр исәбен алып бара.

4. Муниципаль контроль кысаларында үткәрелә торган контроль чаралар

4.1. Контроль чаралар. Гомуми сораулар

4.1.1. Муниципаль контроль түбәндәге планлы һәм планнан тыш тикшерү чараларын үткәрүне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла:

документар тикшерү, күчмә тикшерү –контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнештә;

күчмә тикшерү –контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез.

4.1.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда контрольлек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек итәләр:

инспектор һәм контрольдә тотучы зат яки аның вәкиле арасында очрашулар, телефон һәм башка сөйләшүләр (турыдан-туры бәйләнеш);

документлар, башка материаллар соратып алу;

инспекторның контрольдә тотылучы зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында булуы (инспекторның һәркем өчен мөмкин булган житештерү объектларында булу очракларыннан тыш).

4.1.3. Контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә башкарыла торган контроль чаралар контроль орган тарафыннан түбәндәге нигезләр буенча үткәрелә:

1) мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары белән расланган параметрларга контроль объектының туры килү-килмәвен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читкә тайпылуы турында контроль органында зыян (зара) китерү яисә закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зара) китерү куркынычы турында белешмәләр булу;

2) контроль чаралар үткәрү планына кертелгән контроль чаралар үткәрү сроклары житү;

3) Россия Федерациясе Президенты күрсәтмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контрольләнүче затларга карата контроль чаралар үткәрү турында күрсәтмәсе;

4) прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча законнарның үтәлешенә, кеше һәм граждан хокукларының һәм ирекләренең үтәлешенә күзәтчелек итү кысаларында контроль чара үткәрү турында прокурор таләбе;

5) Федераль законның 95 статьясындагы 1 өлешендә билгеләнгән очракларда мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерү турында контроль орган каарын үтәү срокы тәмамлану.

Контроль чаралар контроль органның вәкаләтле вазыйфаи затларының биренмәре, шул исәптән федераль закон белән билгеләнгән очракларда, контроль органның эш планындагы биренмәрне дә кертеп, инспекторлар тарафыннан үзара бәйләнешсез үткәрелә.

4.1.4. Планлы һәм планнан тыш контроль чаралары, контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнешсез үткәрелми торган чаралардан тыш, инспектор һәм тикшерү чарасын үткәрүгә жәлеп ителә торган затлар тарафыннан түбәндәге Контроль гамәлләр башкару юлы белән үткәрелә:

карау;
язма аңлатма алу;
документлар таләп итү.

4.1.5. Контроль чаралар үткәрү өчен- контрольлек итүче зат белән хезмәттәшлекне, шулай ук документар тикшерүне күздә тота, контроль органның вәкаләтле заты кул куйган карапы кабул ителә, анда 248-ФЗ номерлы Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә каралган белешмәләр күрсәтелә.

Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне, күчмә тикшерүне үткәрүгә карата әлеге контроль чарасын үткәрү турында нигезләмәнең әлеге пунктының беренче абзацында каралган карап кабул итү таләп ителми.

4.1.6. Контроль чаралар контроль органның контроль чараларын үткәрү турындагы карапында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, контроль органы тикшерү чараларын үткәрүгә экспертиларны, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм контроль чаралар үткәрүгә жәлеп ителә торган экспертилар, эксперт оешмалары реестрына кертелгән экспертиларны жәлеп итә.

4.1.7. Контроль чарасы тәмамланғаннан соң, инспектор контроль чарасы актын (алга таба – акт) төзи, ул Россия Икътисадый үсеш министрлығының 31.03.2021 ел, № 151 «Контроль (кузәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре турында» боерыгы белән расланган форма буенча.

Мондый чара үткәрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукий акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган бозуларны бетергән очракта, контроль чарасы тәмамланғаннан соң, контрольлек итүче зат белән үзара бәйләнешне күздә тотучы актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәжбүри таләпләрне бозу дәлиле булган документлар, башка материјлар актка теркәлә.

Тикшерү чарасын уздырганда тутырылган тикшерү кәгазыләре актка күшүлүрга тиеш.

4.1.9. Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнең башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткәрү көнендә контроль чара үткәрү урыны буенча башкарыла.

4.1.10. Дәүләт, коммерция, хезмәт, башка серләрне тәшкил иткән контроль чара нәтижәләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәп рәсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль (кузәтчелек) чарасы актында бәян ителгән фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольлек итүче зат шикаятьне әлеге Нигезләмәнең 5 бүлегендә каралган тәртиптә жибәрергә хокуклы.

4.2. Контроль чаралар нәтижәләре буенча контроль орган тарафыннан күрелә торган чаралар

4.2.1. Контрольлек органы контрольлек чарасы үткәргәндә контрольлек итүче зат тарафыннан Россия Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта тикшерү органы бурычлы:

1) контроль чарасы актын рәсмиләштергәннән соң контрольлек итүче затка мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында күрсәтмә (алга таба – күрсәтмә), аларны бетерүнөң тиешле срокларын күрсәтеп, ләкин алты айдан да артык түгел (документар тикшерү уздырганда күрсәтмә контрольлек итүче затка документар тикшерү тәмамланғаннан соң биш эш көненнән дә соңға калмыйча жибәрелә) һәм (яисә) законда саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүне (зыянны) булдырмау чараларын үткәру турында, шулай ук контроль рәвешендә федераль законда каралган башка чараларны;

2) закон белән саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерүне булдырмау яисә аны туктату буенча Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны муниципаль контроль объектларын эксплуатацияләүне тыю турындагы һәм гражданнар, оешмаларга закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә һәм аны булдырмау ысууларына зыян (зарар) китерү куркынычы булу турында мәгълүмат житкерү турындагы таләп белән судка мөрәҗәгать итүгә кадәр кичекмәстән кабул итәргә, контроль чара уздырганда гражданиң, алар житештерә һәм (яисә) гамәлгә ашира торган товарлар белән башкарыла торган һәм файдаланыла торган оешмаларның эшчәнлеге законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерә торган зыянны күздә тота торган хезмәтләрне турыдан-туры законда саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китермәүгә куркыныч барлыгы ачыкланган очракта;

3) контроль чарасы барышында жинаять яки административ хокук бозу билгеләрен ачыклаганда, тиешле мәгълүматны үз компетенциясе нигезендә яисә тиешле вәкаләтләр булганда, гаепле затларны законда билгеләнгән жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрергә, тиешле мәгълүматны дәүләт органына жибәрергә;

4) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны юкка чыгаруны тикшереп торуны гамәлгә аширу, мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булган зыянны булдырмау чараларын күрергә, күрсәтмәне үтәмәгән очракта, күрсәтмәне мәжбүри үтәүне таләп итеп, судка мөрәҗәгать иткәнчегә кадәр аның үтәлешен тәэмин итү буенча чаралар күрергә, әгәр мондый чара законнарда каралган булса;

5) закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зарар) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән мәжбүри таләпләрне үтәү, башка чаралар үткәру буенча рекомендация бирү турындагы мәсьәләне карарга.

4.2.2. Күрсәтмә әлеге Нигезләмәненән 4 номерлы күшымтасы нигезендә

форма буенча рәсмиләштерелә.

4.2.3. Күрсәтмәнең үтәлү срогы чыкканчы, контрольлек итүче зат күрсәтмәнең үтәлеше турында, мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр күшүп, Контроль органга хәбәр итә.

4.2.4. Контрольлек итүче зат әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктының 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән каарның үтәлү срогы чыккач яки күрсәтелгән каар белән билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне контрольдә тотучы зат тарафыннан тапшырганда, контроль органы каарның үтәлешен бирелгән документлар һәм алынган мәгълүмат нигезендә бәяли.

4.2.5. Күрсәтмәне контролльдә тотучы зат тарафыннан үтәү очрагында, контроль орган контролльлек итүче затка күрсәтмәнең үтәлеше турында хәбәрнамә жибәрә.

4.2.6. Әгәр күрсәтелгән документлар һәм контролльлек итүче зат тарафыннан мәгълүматлар тапшырылмаса яисә алар нигезендә каарның үтәлеше турында нәтижә ясау мөмкин булмаса, контроль орган әлеге каарның үтәлешен документтар тикшерү юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча кабул ителгән каарның үтәлешенә бәя бирелгән очракта, күчмә тикшерү үткәрергә рөхсәт ителә.

4.2.7. Әлеге Нигезләмәнең 4.2.6 пунктында каалган контроль чараны үткәрү нәтижәләре буенча Контроль орган каарның тиешенчә үтәлмәве яки тиешенчә башкарыйлавы ачыкланса, ул әлеге Нигезләмәнең 4.2.1 пунктындагы 1 пунктчасында каалган каарны, аны үтәүнен яна срокларын күрсәтеп, янә контролльдә тотучы затка тапшыра.

Күрсәтмәне билгеләнгән срокта үтәмәгән очракта контроль орган, әгәр мондый чара законнарда каалган булса, күрсәтмәне мәжбүри үтәү турындагы таләп белән судка мөрәжәгать иткәнчегә кадәр, аның үтәлешен тәэммин итү буенча чаралар күрә.

4.3. Планлы тикшерү чаралары

4.3.1. Планлы контроль чаралар чираттагы календарь елына Контроль орган тарафыннан төзелә торган һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиешле планлы контролльчаралары планы (алга таба- еллык чаралар плны) нигезендә үткәрелә.

4.3.2. Билгеле бер куркыныч категорияләренә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чараларын уздыру чорлылыгы зыян (зара) қитерү куркынычларына туры китереп билгеләнә.

4.3.3. Контроль орган планлы тикшерү чараларының түбәндәгә төрләрен үткәрергә мөмкин:

документтар тикшерү;

күчмә тикшерү.

Урта куркыныч категориясенә керә торган объектларга карата документтар тикшерү үткәрелә.

Уртача куркыныч категориясенә керүче объектларга карата күчмә тикшерү үткәрелә.

4.3.4. Урта куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшеру чарапарын үткәру вакыты – 3 елга бер тапкыр.

Уртача куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы тикшеру чарапарын үткәру вакыты – 5 елга бер тапкыр.

Түбән куркыныч категориясенә кертелгән контроль объектына карата планлы контроль чарапары үткәрелми.

4.4. Планнан тыш тикшеру чарапары

4.4.1. Планнан тыш контроль чарапар документтар hәм күчмә тикшерүләр, күчмә тикшеру рәвешендә үткәрелә.

4.4.2. Планнан тыш контроль чарасын үткәру турындагы карап мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.4.3. Планнан тыш контроль чарапар, үзара бәйләнешсез планнан тыш тикшеру чарапарыннан тыш, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 57 статьясындагы 1 өлешенең 1, 3-5 пунктларында каралган нигезләр буенча үткәрелә.

4.4.4. Планнан тыш тикшеру чарасы прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булса, әлеге чара мондый килешүдән соң үткәрелә.

4.5. Документтар тикшеру

4.5.1. Документтар тикшеру астында контроль органының урнашу урыны буенча үткәрелә торган контроль чара аңлана, аның предметы-контрольдә тотылучы затларның оештыру-хокукый формасын, хокукларын hәм бурычларын билгели торган документларындагы белешмәләр, шулай ук аларның эшчәнлеген тормышка ашырганда кулланыла торган hәм контроль (күзәтчелек) органының мәжбүри таләпләрен hәм карапларын үтәү белән бәйле документлар.

4.5.2. Контроль органы карамагында булган документларда булган белешмәләрнең дөреслеге нигезле шик тудыра яки бу белешмәләр контролльлек итүче зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирми икән, контроль орган контролльлек итүче зат адресына документтар тикшеру барышында карап тикшеру өчен кирәkle башка документларны тапшыру таләбен жиберә.

Әлеге таләп алынганнан соң ун эш көне эчендә контролльлек итүче зат таләпләрдә күрсәтелгән документларны контроль органга жиберергә тиеш.

4.5.3. Документтар тикшеру үткәру вакыты ун эш көненнән дә артмаска тиеш.

Күрсәтелгән срокта түбәндәге вакыт кертелми:

1) контроль орган тарафыннан контролльдә тотыла торган затка таләпләр документлар буенча тикшеру барышында күрсәтелгән документларны Контроль органына тапшыру вакытына кадәр карау өчен кирәkle документларны тапшыру;

2).контрольдә тотучы затка Контроль органы мәгълүматын жибәргәннән соң вакыт:

контрольлек итүче зат биргән документларда хаталар һәм (яки) каршылыкларны ачыклау турында;

бирелгән документлардагы белешмәләренәң Контроль органында булган һәм (яки) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынган документлардагы белешмәләргә туры килмәве турында һәм күрсәтелгән аңлатмаларны контроль органга тапшырганчы, кирәkle аңлатмаларны язма рәвештә тапшырырга кирәк.

4.5.4. Документар тикшерү барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) документлар таләп итү;
- 2) язма аңлатмалар алу.

4.5.5. Тикшерү чарасын үткәру барышында инспектор контрольлек итүче затка контрольлек итүче зат тарафыннан мәжбүри документларның һәм (яки) аларның күчермәләренәң үтәлешен бәяләүне үткәру өчен кирәkle һәм (яки) әһәмияткә ия булган документларны тапшыру турында таләпне күрсәтергә (жибәрергә) хокуклы, шул исәптән фотога төшерү, аудио - һәм видеоязмалар, мәгълүмат базалары, мәгълүматлар банкы материаллары, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләр дә.

Контрольләнә торган зат документларны тапшыру турындагы таләптә күрсәтелгән срокта теркәлә торган документларны Контроль органына жибәрә йә үтенечнамә белән кичекмәстән язма рәвештә инспекторга, тикшерелә торган зат тиешле документларны тапшырырга мөмкин булмаган сәбәпләрне һәм срокны күрсәтеп, документларны тапшыруның мөмкин булмавы турында хәбәр итә.

Фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә логин һәм пароль рәвешендә, документар тикшерү уздыру вакытына контроль чаралар үткәру өчен кирәк булган мәгълүматны карау һәм эзләү хокуки берелә.

4.5.6. Язма аңлатмалар инспектор тарафыннан контрольдә тотучы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан соратып алынырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы ике эш көненнән дә соңга калмыйча ирекле формада язма аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирекле формада язма документ төзү юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфаи затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә тотучы затлар, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән язмача аңлатмалар төзергә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганды текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дөрес язулары турында билге ясыйлар һәм аны төзү датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

4.5.7. Актны рәсмиләштерү контроль органын документар тикшерү узган көнне урнашкан урыны буенча башкарыла.

4.5.8. Акт контрольлек итүче затка 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 статьясында каралган тәртиптә документтар тикшеру тәмамланғаннан соң биш эш көненнән дә соңға калмыйча жибәрелә.

4.5.9. Планнан тыш документтар тикшеру прокуратура органнары белән килешмичә генә үткәрелә.

4.6. Күчмә тикшерү

4.6.1. Күчмә тикшерү контролльдә тотылуучы затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алыш бару) урыны буенча үткәрелә.

Күчмә тикшерү дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлемтә ярдәмендә үткәрелергә мөмкин.

4.6.2. Күчмә тикшерү түбәндәгеләр мөмкин булмаган очракта үткәрелә:

1) контроль органы карамагында булган яки ул соратып ала торган документларда һәм контролльдә тотучы затның аңлатмаларында булган белешмәләрнең тулылыгы һәм дөреслеге белән танышырга;

2) контролльдә тотылуучы затның һәм (яки) аның карамагындағы һәм (яки) кулланылуучы контроль объектларының әлеге Нигезләмәнең 4.6.1 пунктында күрсәтелгән урынга чыкмыйча гына эшчәнлегенең, гамәлләренең (гамәл кылмавының) һәм контролль чараларының башка төре кысаларында каралган кирәклө контроль гамәлләр кылуның мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

4.6.3. Планнан тыш күчмә тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелергә мөмкин, моңа 57 статьяның 1 өлешендәге 3-5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындағы 12 өлеше нигезендә уздыру очраклары керми.

4.6.4. Контроль орган урынга чыгып тикшерүне үткәрү турында контролльдә тотыла торган затка күчмә тикшерүне үткәрү турында карап күчермәсен жибәрү юлы белән ул башланганчы егерме дүрт сәгатьтән дә соңға калмыйча хәбәр итә.

4.6.5. Инспектор күчмә тикшерү уздырганда контролльлек итүче затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклыгын, күчмә тикшерү үткәрү турындағы карапның күчермәсен күрсәтә, шулай ук контроль чараларының Бердәм реестрындағы хисап номерын хәбәр итә.

4.6.6. Күчмә тикшерүне үткәрү вакыты ун эш көненнән дә артмый.

4.6.7. Күчмә тикшерү барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) карау;
- 2) документлар таләп итү;
- 3) язма аңлатмалар алу;
- 4) инструменталь тикшерү.

4.6.8. Карап инспектор тарафыннан контролльдә тотучы зат һәм (яки) аның вәкиле барында, видеоязма кулланып башкарыла.

Тикшерү нәтижәләре буенча карау беркетмәсе төзелә.

4.6.9. Инструменталь тикшерү маҳсус жиһазларда эшләргә, техник приборлардан файдалануга рөхсәт алган инспектор яки белгеч тарафыннан башкарыла.

Инструменталь тикшерү нәтижәләре буенча инспектор яки белгеч тарафыннан инструменталь тикшерү беркетмәсе Төзелә, анда күрсәтелә:

- аны төзү датасы һәм урыны;
- инспекторның яисә беркетмә төзегән белгечнең вазыйфасы, фамилиясе һәм инициаллары;
- контрольдә тотучы зат турында мәгълүмат;
- маҳсус жиһазлар һәм (яки) техник приборлар, инструменталь тикшерү методикалары қулланыла торган тикшерү предметы;
- инструменталь тикшерү нәтижәсе, инструменталь тикшерү үткәргәндә контрольгә алынырга тиешле күрсәткечләрнең нормалаштырыла торган әһәмияте
- әлеге күрсәткечләрнең билгеләнгән нормаларга туры килүе турында нәтижәләр;
- инструменталь тикшерү нәтижәләрен бәяләү өчен әһәмияткә ия булган башка мәгълүматлар.

4.6.10. Мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта, инспектор мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен фотосүрәткә, аудио - һәм видеоязмага, дәлилләрне теркәүнең башка ысуулларын қулланырга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозу очракларының һәркайсының икедән дә ким булмаган рәсеме белән башкарыла.

Фотога төшерү һәм видеоязмаларны мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен куллану дәүләт серен саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алып гамәлгә ашырыла.

4.6.11. Контрольдә тотучы зат тарафыннан таләп ителә торган документларны, язма аңлатмаларны тапшыру әлеге Нигезләмәнең 4.5.5 һәм 4.5.6 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.6.12. Күчмә тикшерү тәмамланғаннан соң инспектор күчмә тикшерү акты төзи.

Фотога төшерү, аудио-һәм видеоязма үткәрү турындагы мәгълүмат тикшерү актында чагылдырыла.

Актны дистанцион багланышлар чарапарын қулланып, шул исәптән аудио - яки видеоэлемтә аша чыгып тикшерү үткәргән очракта, Нигезләмәнең әлеге пунктларындагы икенче абзацында билгеләнгән нигезләмә қулланылмый.

4.6.13. Күчмә тикшерүне үткәрү контролльдә тотыла торган затның урнашкан (эшчәнлекне гамәлгә ашыру) урыны буенча булмавына бәйле рәвештә яки контроль астынdagы зат эшчәнлегенен факттагы булмавына бәйле рәвештә яки урынга чыгып тикшерүне үткәрүнең мөмкин булмавына яисә тәмамлануга китергән контролльдә тотыла торган затның башка гамәлләре (гамәл кылмавы) белән бәйле рәвештә мөмкин булмаган очракта, инспектор, сәбәпләрән күрсәтеп, күчмә тикшерүне үткәрүнең мөмкин булмавы турында

акт төзи һәм 248-ФЗ номерлы Федеरаль законда 21 статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган тәртиптә контроль чаралар уздыру мөмкинлеге булмавы турында контролльдә тотыла торган затка хәбәр итә.

Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткәргәнчегә кадәр, әлеге чор кысаларында контроль гамәлләр кылышыра хокуклы.

4.6.14. Контрольлек итүче затлар булган индивидуаль эшкуар, гражданин Контроль органга тубәндәге очракларда контроль чаралар үткәргәндә була алмавы турында мәгълүмат бирергә хокуклы:

1) вакытлыча эшкә сәләтсезлек;

2) судларны, хокук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрнамәләр, повесткалар) буенча бару зарурилыгы;

3) Россия Федерациясе Жинаяты-процессуаль кодексы нигезендә контроль чаралар үткәргәндә булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чараларын сайлау;

4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүмат кергәндә контроль чаралар үткәрү тикшерү органы тарафыннан индивидуаль эшкуар һәм гражданинның әлеге мәрәжәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәклө вакытка күчерелә.

4.7. Күчмә тикшерү

4.7.1. Күчмә тикшерү контролльлек итүче затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында үткәрелә.

4.7.2. Күчмә тикшерү оешманың (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек алып барган) урыны, граждан эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны, контроль объектының урнашкан урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контролльдә торучы зат белән үзара хезмәттәшлек итү рөхсәт ителми.

Житештерү объектларында һәркем өчен мөмкин булган (чикләнмәгән затлар даирәсендә булу өчен ачык) житештерү объектларында тикшерү уздырылырга мөмкин.

4.7.3. Күчмә тикшерү контролльлек итүче затка мәгълүмат бирмичә үткәрелә.

Бер объектны (бер-берсенә якын урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерүне уздыру вакыты, әгәр контроль рәвешендей Федеरаль законда башкача билгеләнмәгән булса, бер эш көненнән дә артмый.

4.7.4. Күчмә тикшерү нәтиҗәләре буенча әлеге Нигезләмәненең 4.2.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган караплар кабул ителә алмый.

5. Алдан бирелгән боерыкның үтәлүен тикшерү

5.1. Алар фикеренчә, муниципаль контролльне гамәлгә ашыру кысаларында хокуклары һәм законлы мәнфәгатьләре турыдан-туры бозылган контролльлек итүче затлар Контроль органы житәкчесе урынбасары һәм

инспекторларның тұбәндәге каарларына судка кадәр шикаять бирергә хокуклы (алға таба шулай ук - вазыйфаи затлар):

- 1) контроль чараптар үткөрү турында каарлар;
- 2) ачыкланган бозуларны бетерү турында контроль чараптар актлары, күрсәтмәләр;
- 3) контроль чараптар кысаларында вазыйфаи затларның гамәлләре (гамәл кылмау).

5.2. Шикаять, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 40 статьясындагы 1.1 өлешендә кааралган очрактан тыш, дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталын һәм (яки) региональ порталларын кулланып, контроль органга электрон рәвештә контроль органга тапшырыла.

Гражданин шикаятең тапшырганда ул гади электрон имза яисә квалификацияле электрон имза белән имзаланган булырга тиеш. Шикаять биргәндә оешма тарафыннан ул көчәйтелгән квалификацияле электрон имза белән имзаланырга тиеш.

Шикаятың куела торган материаллар, шул исәптән фото - һәм видеоматериаллар контролъдә тотучы зат тарафыннан электрон рәвештә тапшырыла.

5.3. Контроль органның каарына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять тикшерү органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан карала.

5.4. Шикаять контролъдә тотучы зат үз хокукларын бозу турында белә яки беләргә тиеш булган көннән соң утыз календарь көн эчендә бирелергә мөмкин.

Контроль органы күрсәтмәсенә шикаять контролълек итүче зат тарафыннан күрсәтмә алышнаннан соң ун эш көне эчендә бирелергә мөмкин.

5.5. Шикаять бирү сробының нигезле сәбәбе булган очракта, бу срок контролъдә тотучы зат үтенечнамәсе буенча контролълек итүче орган тарафыннан торғызылырга мөмкин.

5.6. Шикаять буенча карап кабул ителгәнчे шикаять биргән контролъдә тотыла торган зат аны кире алыша мөмкин. Шул ук вакытта шикаятыне шул ук нигезләр буенча кабат жибәрү рөхсәт ителми.

5.7. Шикаятың контролъ органның шикаять белдерелә торган каарын үтәүне тұктатып тору турында үтенечнамә булырга мөмкин.

5.8. Тикшерү органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) шикаятыне теркәгәйнән соң ике эш көненнән дә соңға калмыйча карап кабул ителә:

1) контроль органның шикаять бирелә торган каарын үтәүне тұктатып тору турында;

2) контроль органның шикаять бирелә торган каарын үтәүне тұктатып торудан баш тарту турында.

Кабул ителгән карап турында мәгълүмат шикаять биргән контролълек итүче затка, карап кабул ителгәннән соң бер эш көне эчендә жибәрелә.

5.9. Шикаятың тұбәндәге мәгълүматлар булырга тиеш:

1) карап һәм (яисә) гамәле (гамәл кылмавы) шикаять белдерелә торган вазыйфаи затның контролъ органы исеме, фамилиясе, исеме, атасының исеме

(булган очракта);

2) гражданның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), яшәү урыны (эшчәнлек алып бару урыны) турында белешмәләр, яисә оешма - контрольдә тотучы затның исеме, әлеге оешманың урнашу урыны турында белешмәләр, йә ышанычнамә буенча шикаять бирүче затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса), шикаятьне карау вакытында үзара бәйләнешне гамәлгә ашырырга теләгән ысулы һәм аның буенча карап кабул итү өчен кирәkle ысул;

3) контроль органның шикаять бирелә торган карапы һәм (яки) аның вазыйфаи затының гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять биргән контрольдә тотучы затның хокукларын бозуга китерә яисә китерә ала торган белешмәләр;

4) Контроль орган карапы һәм (яисә) вазыйфаи затының гамәле (гамәл кылмавы) белән контрольдә тотылучы затның килешмәвенең нигезләре һәм дәлилләре. Контрольдә тотучы зат тарафыннан аның дәлилләрен раслый торган документлар (булганда), йә аларның күчермәләре тапшырылырга мөмкин;

5) шикаять биргән контрольдә тотучы затның таләпләре;

6) Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан башкасы билгеләнмәгән булса, шикаять бирелә торган контроль (күзәтчелек) чараларның бердәм реестрында контроль чарасының исәп номеры.

5.10. Шикаятьтә Контроль органы вазыйфаи затларының яисә аларның гайлә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә карата цензурасыз яисә мыскыллы булмаган эйтелмәләр, янаулар булырга тиеш түгел.

5.11. Шикаятьне бирү «Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы» Федераль дәүләт мәгълүмат системасы ярдәмендә тиешле хокукны биргән очракта, контрольдә тотыла торган затның вәкаләтле вәкиле тарафыннан гамәлгә ашырылырга мөмкин.

5.12. Контроль орган шикаять алынганнан соң биш эш көне эчендә шикаятьне караудан баш тарту турында карап кабул итә:

1) шикаять әлеге Нигезләмәнең 5.4 пунктында билгеләнгән шикаять бирү сроклары чыкканнан соң бирелде һәм шикаять бирү өчен югалган срокны торғызу турында үтенечнамәдә юк;

2) шикаять бирү өчен югалган срокны торғызу турындагы үтенечнамәне канәгатъләндерүдән баш тартылды;

3) шикаять буенча карап кабул ителгәнче, контрольдә тотучы заттан, аны биргәнчегә кадәр шикаятьне кире алу турында гариза килде;

4) шикаятьтә куелган мәсьәләләр буенча суд карапы бар;

5) элек Контроль органга шул ук контрольдә тотучы заттан шул ук нигезләр буенча башка шикаять бирелгән;

6) шикаятьтә контроль органның вазыйфаи затларының, шулай ук аларның гайлә әгъзаларының тормышына, сәламәтлегенә һәм мәлкәтенә цензурасыз, яисә кимсетүле эйтелмәләр бар;

7) элек әлеге контрольдә тотыла торган затның шикаять белән кабат мөрәжәгать итү мөмкинлеген юкка чыгара торган шул ук предмет буенча

шикаятынде караудан баш тартылган һәм яңа дәлилләр яисә хәлләр китерелмәгән;

8) шикаять тиешле органга тапшырылган;

9) Россия Федерациясе законнарында Контроль органы каарларына шикаять бирунең суд тәртибе генә каралган.

5.13. Әлеге Нигезләмәнең 5.12 пунктындагы 3-8 пунктчаларында күрсәтелгән нигезләр буенча шикаятынде караудан баш тарту судка кадәр шикаять бириү нәтиҗәсө булып тормый һәм контроль органы каарларына, вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмауларына) судтан шикаять бириү очен нигез була алмый.

5.14. Шикаятынде караганда контроль орган Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контроль (кузәтчелек) эшчәнлегенә судка кадәр шикаять бирунең мәгълүмати системасын алыш бару кагыйдәләре нигезендә контроль (кузәтчелек) эшчәнлегенә карата судка кадәр шикаять бирунең мәгълүмати системасын куллана.

5.15. Шикаять контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) тарафыннан аны теркәгәннән соң 20 эш көне эчендә каралырга тиеш.

5.16. Күрсәтелгән срок егерме эш көненә озайтылырга мөмкин, түбәндәге аерым очракларда:

1) гамәлләренә (гамәл кылмауларына) шикаять белдерелә торган вазыйфаи затка карата шикаятында күрсәтелгән фактлар буенча хезмәт тикшерүен уздыру;

2) нигезле сәбәп аркасында (авыру, ял, командировка) аның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирелә торган вазыйфаи затның булмавы.

5.17. Контроль орган контрольлек итүче заттан шикаять биргән, өстәмә мәгълүмат һәм шикаять предметына караган документлар соратып алышра хокуклы. Контрольдә тотучы зат әлеге мәгълүматны һәм документларны соратып алу жибәргәннән соң биш эш көне эчендә тапшырырга хокуклы.

Шикаятынде карау срокы дәвамында шикаять предметына керә торган өстәмә мәгълүмат һәм документлар тапшыру турындагы соратуны вәкаләтле орган тарафыннан алышын мизгелгә кадәр, ләкин сорату жибәрелгәннән соң биш эш көненнән дә артмаска тиеш.

Контрольдә тотучы заттан шикаять предметына караган өстәмә мәгълүмат һәм документлар алышмау шикаятынде караудан баш тарту очен нигез булып тормый.

5.18. Шикаятынде биргән контрольдә торучы заттан дәүләт органнары, жиyrле үзидарә органнары яки аларга буйсынучы оешмалар карамагында булган мәгълүматны һәм документларны соратып алу рөхсәт ителми.

Шикаятынде биргән зат шикаять буенча йомгаклау каары кабул ителгәнче, үз теләге белән шикаять предметына караган өстәмә материаллар тапшырырга хокуклы.

5.19. Кабул ителгән каарның законлылыгын һәм нигезлелеген раслау һәм (яки) кылынган гамәлнең (гамәл кылмау) бурычы Контроль органга йөкләнә.

5.20. Шикаятыне карау нәтижәләре буенча контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары) түбәндәге каарларның берсен кабул итә:

- 1) шикаятыне канәгатьләндерми калдыра;
- 2) контроль органы каарын тулысынча яисә өлешчә юкка чыгара;
- 3) контроль органы каарын тулысынча юкка чыгара һәм яңа каар кабул итә;
- 4) вазыйфаи затларның гамәлләрен (гамәл кылмауларын) законсыз дип таный һәм асылда, шул исәптән кирәк булганда билгеле бер гамәлләр башкару турында каар чыгара.

5.21. Кабул ителгән каарның нигезләнеше, аны үтәү вакыты һәм тәртибе булган контроль орган каары контролълек итүче затның шәхси кабинетында дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталында һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәтүнен региональ порталында аның кабул ителгәннән соң бер эш көненнән дә соңга калмыйча урнаштырыла.

6. Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның муниципаль контроль өчен максатчан әһәмияте

Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан әһәмияте, индикатив күрсәткечләре әлеге Нигезләмәнен 5 номерлы қушымтасы белән билгеләнгән.

Теләче муниципаль районы
составына керүче авыл жирлекләре
чикләрендә муниципаль жир
контроле турында Нигезләмәгә 1
номерлы күшымта

**Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыруга вәкаләтле МКУ «Теләче
муниципаль районы Мөлкәт һәм жир мәнәсәбәтләре Палатасы»
вазыйфай затлары исемлеге**

1. “ТР Теләче муниципаль районы мөлкәти һәм жир мәнәсәбәтләре
палатасы” МКУ рэисе
2. “ТР Теләче муниципаль районы мөлкәти һәм жир мәнәсәбәтләре
палатасы” МКУ сектор мәдире

Теләче муниципаль районы
составына көрүче авыл жирлекләре
чикләрендә муниципаль жир
контроле турында Нигезләмәгә 2
номерлы кушымта

Контроль объектларын муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында куркыныч категориясенә керту критерийлары

1. Урта риск категориясенә керә:

- а) каты көнкүреш калдыкларын күмү һәм урнаштыру, зиратлар урнаштыру өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре һәм алар яңешәсендәге жир кишәрлекләре;
- б) гараж һәм (яисә) торак төзелеше, шәхси ярдәмче хужалык алыш бару өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре (йорт янындагы жир кишәрлекләре).

2. Уртача куркыныч категориясенә түбәндәге рөхсәт ителгән куллану төрләре булган жир кишәрлекләре керә:

- а) авыл хужалыгы кулланышы (код 1.0);
- б) сәүдә объектлары (сәүдә үзәкләре, сәүдә-куңел ачу үзәкләре (комплекслар) (код 4.2);
- в) базарлар (код 4.3);
- г) кибетләр (код 4.4);
- д) җәмәгать туклануы (код 4.6);
- е) кунаакханә хезмәте күрсәтү (код 4.7);
- ж) юл сервисы объектлары (код 4.9.1);
- з) авыр сәнәгать (код 6.2);
- и) жиңел сәнәгать (код 6.3);
- к) фармацевтика сәнәгате (код 6.3.1);
- л) азык-төлек сәнәгате (код 6.4);
- м) нефть химиясе сәнәгате (код 6.5);
- н) төзелеш сәнәгате (код 6.6);
- о) энергетика (код 6.7);
- п) складлар (код 6.9);
- р) целлюлоза-кәгазь сәнәгате (код 6.11);
- с) автомобиль транспорты (код 7.2);
- т) бакчачылык алыш бару (код 13.2);
- у) яшелчәлек алыш бару (код 13.1);
- ф) жир кишәрлекләре белән рөхсәт ителгән файдалану төрләре белән чиктәш:
- авыл хужалыгы кулланышы (код 1.0);
- питомниклар (код 1.17);

табигый-танып белү туризмы (код 5.2);
табигатьне махсус саклау һәм өйрәнү эшчәнлеге (код 9.0);
табигать территорияләрен саклау (код 9.1);
курорт эшчәнлеге (код 9.2);
санатория эшчәнлеге (код 9.2.1);
резерв урманнары (код 10.4);
су объектларыннан гомуми файдалану (код 11.1);
гидротехник корылмалар (код 11.3);
яшелчәчелек алыш бару (код 13.1);
бакчачылык алыш бару (код 13.2).

3. Түбән куркыныч категориясенә урта яки уртacha риск категориясенә кертелмәгән барлык башка жир кишәрлекләре керә.

Теләче муниципаль районы
составына көрүче авыл жирлекләре
чикләрендә муниципаль жир
контроле турында Нигезләмәгә 3
номерлы күшымта

Муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге

1. Белешмәләре жир кишәрлегенә хокук билгели торган күчемсез мөлкәтнең Бердәм дәүләт реестрында булган жир кишәрлеге мәйданының контролльдә тотыла торган зат тарафыннан файдаланыла торган жир кишәрлекенең мәйданы булмау.

2. Жир кишәрлекен контролльдә тотучы зат тарафыннан жир кишәрлекенән файдалану максатыннан файдалану турында белешмәләр күчемсез милекнең Бердәм дәүләт реестрында, жир кишәрлекенә хокук билгели торган документларда булган жир кишәрлекенән фактта файдалануның туры килмәве.

3. Жир кишәрлекен бирү мизгеленнән өч елдан артык вакыт узу шарты белән жир кишәрлекен озак үзләштерү йә жир кишәрлекен арендалау шартнамәсендә күрсәтелгән жир кишәрлекен үзләштерү сробы тәмамланган очракта, э жир кишәрлекендә характеристлы үзгәрешләр күзәтелми (капиталь төзелеш объектының, төзелеш эшләрен алыш баруның һәм жир кишәрлекенән файдалану буенча башка гамәлләрнең булмавы, аны рөхсәт ителгән файдалану һәм бирү шартлары нигезендә).

4. Жир кишәрлекләрен файдалану өчен нигез булып торган документларны рәсмиләштерүгә мәжбүри таләпләрне үтәмәү.

Теләче муниципаль районы
составына керүче авыл жирлекләре
чикләрендә муниципаль жир
контроле турында Нигезләмәгә 4
номерлы күшымта

Контроль органы күрсәтмәсе формасы

Контроль орган бланкы

(контрольлек итүче зат житәкчесе
вазыйфасы күрсәтелә)

(контрольдә тотучы затның тулы
исеме күрсәтелә)

(контрольдә тотучы затның
фамилиясе, исеме, атасының исеме
(булганда) күрсәтелә)

(контрольлек итүче затның урнашу
урыны күрсәтелә)

КҮРСӘТМӘ

(контрольдә тотылуучы затның тулы исеме күрсәтелә төшем килешендер)
ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында

Нәтижәләр

буенча

,
(контроль орган каары нигезендә контроль чараның төре һәм формасы
курсәтелә)

үткәрелгән

(контроль органның тулы исеме күрсәтелә)
карата

(контрольдә тотучы затның тулы исеме күрсәтелә)
чорында «__» 20 __ ел «__» 20 __ ел
нигезендә

(контроль чараны үткәрү турында тикишерү органы актының исеме һәм
реквизитлары күрсәтелә)

законнарның мәжбүри таләпләрен бозу очраклары ачыкланды

(әлеге мәжбүри таләпләр куелган норматив хокукий актларның структур берәмлекләрен күрсәтеп, мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозулар санап утедә)

Бәян ителгәннәр нигезендә, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль түрында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 90 статьясындагы 2 өлешенең 1 пунктына бәйле рәвештә

(контроль органның тулы исеме күрсәтелә)

курсәтмә бирә:

1. Ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны вакытында бетерергә «_____» 20_____ Казан ел кадәр (кертеп).
2. Хәбәрдар итәргә

(контроль органның тулы исеме күрсәтелә)

ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү түрында күрсәтмәне үтәү түрында, мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерүне раслаучы документлар һәм белешмәләр күшүп «_____» 20_____ ел кадәр сротка (кертеп).

Әлеге күрсәтмәнең билгеләнгән сротка үтәлмәве Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән жаваплылыкка китерә.

(контроль чаралар үткәрүгә вәкаләтле зат вазыйфасы)

(контроль чаралар үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи затның имzasы)

(контроль чаралар үткәрүгә вәкаләтле вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булса))

Теләче муниципаль районы
составына керүче авыл жирлекләре
чикләрендә муниципаль жир
контроле турында Нигезләмәгә 5
номерлы кушымта

Муниципаль контрольнең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан күрсәткечләре, индикатив күрсәткечләр

Төп күрсәткечләр	Максатчан күрсәткечләр
Жир законнарын ачыкланган бозулар арасыннан юкка чыгарылган хокук бозулар проценты	70%
Чираттагы календарь елына планлы контроль (кузәтчелек) чарапарын уздыру планын үтәү проценты	100%
Контроль (кузәтчелек) чарапар үткәргәндә муниципаль контроль органы һәм (яки) аның вазыйфаи затының гамәлләренә (гамәл кылмауларына) нигезләнгән шикаятыләр проценты	0%
Контроль (кузәтчелек) чарапарының юкка чыгарылган нәтижәләре проценты	0%
Тиешле административ йогынты чарапары күрелмәгән контроль (кузәтчелек) чарапары проценты	5%
Муниципаль контроль органы материаллары буенча административ жәза билгеләү турында кертелгән суд караплары проценты	95%
Административ хокук бозулар турындағы эшләр буенча суд тәртибендә юкка чыгарылган карапларның муниципаль контроль органы тарафыннан чыгарылган карапларның гомуми саныннан проценты	0%

Индикатив күрсәткечләр

1.	Үткәрелгән чарапар параметрларын характерлаучы индикатив күрсәткечләр					
1.1.	План (рейд) биремнәре	Врз = (РЗф)	Врз-план (рейд) биремнәренең	100 %	Расланган план (рейд)	

	(күзэтүләр) үтәлеше	/ РЗп) x 100	(күзэтүләрнен) үтәлеше % РЗф-үткәрелгән план (рейд) биремнәр саны (карау) (бер.) РЗп-расланган план (рейд) биремнәр саны (карау) (бер.)		биремнәре (караулар)
1.2.	Планнан тыш тикшерү нәтижәләре	$B_n = (P_f / P_p) \times 100$	Вн-планнан тыш тикшерү нәтижәләре Рф - планнан тыш тикшерүләр саны (бер.) Рп-планнан тыш тикшерүләр үткәру өчен курсәтмәләр саны (бер.)	100 %	Контроль органга көргөн хатлар һәм шикайтъләр
1.3.	Нәтижәләр буенча шикаять бирелгән тикшерүләр өлеше	$J_x = 100 / P_f$	Ж-шикайтъләр саны (бер.) Пф-үткәрелгән тикшерүләр саны	0%	
1.4.	Нәтижәләр дөрес түгел дип табылган тикшерүләр өлеше	$P_n x 100 / P_f$	Пн-гамәлдә түгел дип табылган тикшерүләр саны (бер.) Пф - үткәрелгән тикшерүләр саны (бер.)	0%	
1.5.	Милекче булмау сәбәпле үткәрелмәгән планнан тыш тикшерүләр өлеше h. б.	$P_o x 100 / P_f$	По - тикшерү нәтижәләре буенча, тикшерелүче зат булмау сәбәпле	30%	

			Үткәрелмәгән тикшерүләр (бер.) Пф - үткәрелгән тикшерүләр саны (бер.)		
1.6.	Планнан тыш тикшерүләр үткәру түрында прокуратурага килештерүгә жибәрелгән гаризаларның өлеше, аларны килештерүдән баш тарткан	Кзо x 100 / Кпз	Кзо-килешүдән баш тарткан гаризалар саны (бер.) Кпз- килештерүгә бирелгән гаризалар саны	10%	
1.7.	Нәтижәләр буенча материаллар каарлар кабул итү өчен вәкаләтле органнарга жибәрелгән тикшерүләр өлеše	Кнм x 100 / Квн	Безгә-вәкаләтле органнарга жибәрелгән материаллар саны (бер.) Квн-ачыкланган тәртип бозулар саны (бер.)	100 %	
1.8.	Үткәрелгән профилактик чаралар саны			берә мле к	
2.	Файдаланылған хезмәт ресурслары күләмен характерлаучы индикатив күрсәткечләр				
2.1.	Штат берәмлекләре саны			Кеш е.	
2.2.	Муниципаль контроль органы хезмәткәрләренә контроль чаралар йөкләмәсе	Км / Кр= Нк	Км-контроль чаралар саны (бер.) Кр-муниципаль контроль органы хезмәткәрләре саны (бер.) Нк-1 хезмәткәргә йөкләнеш (бер.)		

